

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

POTVARKIS DĖL VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ALGORITMO ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2024 m. lapkričio 5 d. Nr. MV-668
Varėna

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnio 13 dalimi:

1. Tvirtinu Varėnos rajono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje algoritmo įgyvendinimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. N u r o d a u paskelbti šį potvarkį Teisės aktų registre ir Varėnos rajono savivaldybės interneto svetainėje.

Savivaldybės meras

Algis Kašėta

Socialinių paslaugų skyriaus vedėja

Dalia Stankevičiūtė
2024-11-05

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ALGORITMO ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Varėnos rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) smurto artimoje aplinkoje algoritmo įgyvendinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – nustatyti Savivaldybėje veikiančių institucijų, organizacijų, įstaigų veiksmų sekos ir tarpinstitucinio koordinavimo nuostatas, užtikrinti smurtą artimoje aplinkoje patyrusio ir (ar) patiriančio asmens saugumą.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Algoritmas** – Savivaldybėje veikiančių institucijų, organizacijų, įstaigų nuostatų, veiksmų sekos ir tarpinstitucinio koordinavimo aprašas, kurio tikslas – užtikrinti asmens, nukentėjusio nuo smurto artimoje aplinkoje, saugumą;

2.2. **Artima aplinka** – aplinka, kurią sudaro asmenys, siejami arba praeityje sieti santuokiniais, partnerystės, svainystės, giminystės ar kitais artimais ryšiais, taip pat asmenys, kartu gyvenantys ir tvarkantys bendrą ūkį;

2.3. **Smurtas artimoje aplinkoje** – artimoje aplinkoje veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, turtinę ir (ar) neturtinę žalą. Jis siejamas su prievartine asmens kontrole;

2.4. **Smurtą artimoje aplinkoje patyręs asmuo** – asmuo, prieš kurį panaudotas smurtas artimoje aplinkoje, taip pat vaikas, tapęs smurto artimoje aplinkoje liudininku, ir (ar) vaikas, gyvenantis artimoje aplinkoje, kurioje buvo smurtauta;

2.5. **Smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo** – asmuo, keliantis pagrįstą įtarimą, kad gali panaudoti smurtą artimoje aplinkoje;

2.6. **Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo** – asmuo, prieš kurį, pagrįstai įtariama, gali būti panaudotas smurtas artimoje aplinkoje;

2.7. **Specializuotos kompleksinės pagalbos centras (toliau – SKPC)** – Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigęs viešasis juridinis asmuo ar jo padalinys, kuriam suteikta teisė teikti specializuotą kompleksinę pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims;

2.8. **Specializuota kompleksinė pagalba** – pagalba smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, kurią organizuoja, koordinuoja ir (ar) teikia specializuotos kompleksinės pagalbos centrai.

3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme (toliau – Įstatymas).

II SKYRIUS

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ALGORITMO ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠO PASKIRTIS

4. Įgalinti sistemingą ir nuoseklų įvairių institucijų, organizacijų, įstaigų darbo koordinavimą siekiant bendro tikslo – smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų saugumo užtikrinimo.

5. Užtikrinti ir palengvinti prieigą prie pagalbos ir paslaugų smurtą patyrusiems asmenims.

6. Suderinti prevencijos ir intervencijos veiksmus.

III SKYRIUS

PAGRINDINIAI VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ALGORITMO ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠO PRINCIPAI

7. Į smurtą patyrusį asmenį orientuotas požiūris: Algoritme dalyvaujantys paslaugų teikėjai pirmenybę teikia smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio ar smurtą patyrusio asmens teisėms ir poreikiams.

8. Konfidencialumas – Algoritme dalyvaujančios institucijos, organizacijos, įstaigos vadovaujasi konfidencialumo principu.

9. Partnerystė – dalyvavimas Algoritme reiškia bendradarbiavimą ir susijusių institucijų, organizacijų, įstaigų veiksmų derinimą ir bendro tikslo siekimą.

10. Dalyvavimu pagrįstas valdymas: Algoritme numatytos intervencijos ir prevencijos priemonių planavimas, įgyvendinimas, stebėseną ir vertinimas turėtų būti rengiami dalyvaujant visiems komandos nariams, įskaitant nukentėjusiuosius nuo smurto artimoje aplinkoje.

11. Tvarumas – nuoseklus Algoritmo susitarimų laikymasis nepaisant politinių pokyčių ar personalo kaitos/motyvacijos stokos.

IV SKYRIUS

ALGORITMO DALYVIAI

12. Algoritmo dalyviai skirstomi į pagrindinius ir gretutinius.

13. Pagrindiniai Algoritmo dalyviai:

13.1. **Policija** – pagrindinė institucija, atsakinga už smurto artimoje aplinkoje užkardymą;

13.2. **Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Alytaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Varėnos rajone (toliau – VVTAĮT)** – pagrindinė institucija, ginanti vaiko teises smurto artimoje aplinkoje atvejais;

13.3. **Specializuotos kompleksinės pagalbos centras (toliau – SKPC)** – pagalbos smurtą patyrusiam asmeniui koordinavimo institucija, kai dirbama su vaikų neturinčiomis šeimomis. Kai dirbama su vaikų turinčiomis šeimomis – pagrindinė institucija, atstovaujanti suaugusiojo nukentėjusio asmens interesams;

13.4. **Varėnos socialinių paslaugų centras** – pagalbos smurtą patyrusiam asmeniui (šeimai) koordinavimo institucija, atliekanti atvejo vadybos funkciją;

14. Gretutiniai Algoritmo dalyviai:

14.1. **švietimo įstaigos;**

14.2. **sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos;**

14.3. **kitos įstaigos.**

V SKYRIUS

ALGORITMO DALYVIŲ FUNKCIJOS

15. Policija:

15.1. reaguoja į smurtą artimoje aplinkoje;

15.2. informuoja VVTAĮT (kai nukentėję vaikai) apie smurtą artimoje aplinkoje ir teikia kitą informaciją (apie paskirtas kardomas priemones, ikiteisminio tyrimo metu priimtus sprendimus), dalyvauja VVTAĮT organizuojamuose pasitarimuose, renka iš VVTAĮT informaciją ikiteisminio tyrimo tikslais;

15.3. informuoja SKPC apie smurto artimoje aplinkoje atvejį, esant poreikiui, policija iš SKPC renka informaciją apie nukentėjusio asmens padėtį;

15.4. sprendžia dėl apsaugos nuo smurto orderio skyrimo, kontroliuoja kaip laikomasi apsaugos nuo smurto orderio įpareigojimų;

15.5. kai nuo smurto nukentėjo asmuo su negalia arba asmuo, turintis individualius pagalbos poreikius, perduoda informaciją SKPC ir Varėnos socialinių paslaugų centrui;

15.6. kai iškeldinus smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantį asmenį, nukentėjęs asmuo su negalia arba asmuo, turintis individualius pagalbos poreikius, lieka be būtinosios pagalbos, informuoja šio asmens giminaitį ar kitą artimą asmenį, galintį suteikti pagalbą, o jei jų nėra – Varėnos socialinių paslaugų centrą ir (ar) asmens sveikatos priežiūros įstaigą;

15.7. keičiasi informacija su kitomis institucijomis ir, esant poreikiui, dalyvauja tarpinstituciniuose susitikimuose;

15.8. vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje;

15.9. dalyvauja smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veikloje.

16. VVTAIT:

16.1. informuoja policiją (jeigu informacija gauta ne iš teisėsaugos institucijų) apie atvejį, jeigu vaikas ar suaugęs asmuo, esantis vaiko artimoje aplinkoje, galimai nukentėjo nuo smurto artimoje aplinkoje;

16.2. teisės aktų numatyta tvarka reaguoja į gautą pranešimą apie vaiko teisių pažeidimą, kai galimai smurtą artimoje aplinkoje patyrė vaikas, vaikas tapo smurto liudininku arba smurtą patyrė jo aplinkoje gyvenantis suaugęs asmuo;

16.3. informuoja SKPC apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančius ar smurtą patyrusius suaugusius asmenis, jeigu pranešimas gautas ne iš teisėsaugos institucijų;

16.4. vertina vaiko situaciją, teisės aktų nustatyta tvarka imasi veiksmų vaiko saugumui užtikrinti;

16.5. perduoda informaciją Varėnos socialinių paslaugų centrui, jeigu šeimai taikoma atvejo vadyba, arba inicijuoja atvejo vadybos procesą;

16.6. keičiasi informacija su kitomis institucijomis, inicijuoja ir dalyvauja tarpinstituciniuose susitikimuose;

16.7. vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje;

16.8. dalyvauja smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veikloje.

17. Specializuotos kompleksinės pagalbos centras (SKPC):

17.1. nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po kreipimosi dienos, raštu ar elektroninėmis ryšio priemonėmis praneša apie galimą vaiko teisių pažeidimą (nurodydamas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio ar smurtą patyrusio vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, vaiko buvimo vietos adresą, jei tuo metu žinomas, trumpą įvykio apibūdinimą) policijai ir VVTAIT, jei nukentėjo vaikas arba vaikas tapo smurto artimoje aplinkoje liudininku ar gyvena aplinkoje, kurioje buvo smurtauta, kai vaikas ar jo atstovas kreipiasi į SKPC tiesiogiai;

17.2. perduoda informaciją Varėnos socialinių paslaugų centrui apie galimai smurtą artimoje aplinkoje patiriančius asmenis su negalia ir asmenis, turinčius individualių pagalbos poreikių;

17.3. nukentėjusiam asmeniui sutikus, teikia pagalbą (informuoja, teikia konsultanto, psichologo, teisininko konsultacijas, tarpininkauja nukreipiant į kitas įstaigas dėl paslaugų gavimo). Kitu atveju – pakartotinai kontaktuoja ir aiškinasi pagalbos poreikį;

17.4. vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją, organizuojant visuomenės švietimo ir informavimo kampanijas;

17.5. organizuoja mokymus specialistams, Savivaldybės administracijos darbuotojams, VVTAIT specialistams bei kitiems specialistams, kurie dirba su smurtą artimoje aplinkoje patiriančiais asmenimis;

17.6. dalyvauja smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veikloje.

18. Varėnos socialinių paslaugų centras:

18.1. informuoja policiją apie smurtą artimoje aplinkoje pavojų patiriančius asmenis, apie smurtą artimoje aplinkoje patiriančius asmenis, kai informacija gaunama Varėnos socialinių paslaugų centro darbuotojams atliekant savo tiesiogines funkcijas;

18.2. informuoja VVTAIT arba (ir) policiją, jeigu smurto artimoje aplinkoje pavojų patiria, smurtą artimoje aplinkoje patyrė vaikas, vaikas tapo smurto liudininku arba vaikas gyvena aplinkoje, kurioje smurtaujama;

18.3. informuoja SKPC apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį, o apie smurtą patyrusį asmenį – SKPC ir policiją, ir pateikia būtiniausius kontaktinius šio asmens duomenis (nurodomas vardas, pavardė, telefono numeris, elektroninio pašto adresas);

18.4. informuoja smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą patyrusį asmenį, kad su juo susisieks SKPC ir, jam sutikus, suteiks pagalbą. Šiam asmeniui pateikia SKPC adresus ir rašytinę informaciją apie teikiamos pagalbos pobūdį;

18.5. keičiasi informacija su kitomis institucijomis, inicijuoja atvejo vadybos posėdžius, dalyvauja kituose tarpinstituciniuose pasitarimuose;

18.6. vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje;

18.7. dalyvauja smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veikloje.

19. Švietimo įstaigos:

19.1. informuoja apie galimą smurto artimoje aplinkoje atvejį policiją ir (arba) VVTAIT, jeigu smurtą patyrė vaikas, vaikas tapo liudininku arba vaikas auga aplinkoje, kurioje smurtaujama;

19.2. informuoja Varėnos socialinių paslaugų centrą apie galimai smurtą artimoje aplinkoje patiriančius asmenis su negalia ir asmenis, turinčius individualių pagalbos poreikių;

19.3. informuoja SKPC apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį, o apie smurtą patyrusį asmenį – SKPC ir policiją, ir pateikia šioms institucijoms būtiniausius kontaktinius šio asmens duomenis (nurodomas vardas, pavardė, telefono numeris, elektroninio pašto adresas);

19.4. informuoja smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą patyrusį asmenį, kad su juo susisieks SKPC ir, jam sutikus, suteiks pagalbą, šiam asmeniui pateikia SKPC adresus ir rašytinę informaciją apie teikiamos pagalbos pobūdį;

19.5. keičiasi informacija su kitomis institucijomis, esant poreikiui, dalyvauja tarpinstituciniuose pasitarimuose;

19.6. vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją savo įstaigos bendruomenėje.

20. Sveikatos priežiūros įstaigos:

20.1. teisės aktų nustatyta tvarka teikia būtinąją medicininę pagalbą smurtą patyrusiam asmeniui;

20.2. teisės aktų numatyta tvarka ir terminais atlieka smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens sveikatos patikrinimą ir tai fiksuoja, nepriklausomai nuo to, ar asmuo kreipėsi pats, ar jį apžiūrai pristatė policijos pareigūnai, VVTAIT specialistai, socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai;

20.3. apie smurtą patyrusį asmenį informuoja policiją;

20.4. informuoja Varėnos socialinių paslaugų centrą apie smurtą artimoje aplinkoje patiriančius asmenis su negalia ir asmenis, turinčius individualių pagalbos poreikių;

20.5. informuoja SKPC, nurodant būtiniausius smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančio asmens ar smurtą patyrusio asmens kontaktinius duomenis, kad jis galėtų susisiekti su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiu asmeniu ar smurtą patyrusiu asmeniu (nurodomas vardas, pavardė, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas);

20.6. informuoja smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą patyrusį asmenį, kad su juo susisieks SKPC ir, jam sutikus, suteiks pagalbą, pateikia šiam asmeniui SKPC adresus ir rašytinę informaciją apie teikiamos pagalbos pobūdį;

20.7. teisės aktų nustatyta tvarka keičiasi informacija su kitomis institucijomis, esant poreikiui, dalyvauja tarpinstituciniuose pasitarimuose;

20.8. vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje.

21. Kitos įstaigos:

21.1. praneša policijai ir (arba) SKPC apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį ar smurtą patyrusį asmenį ir (ar) VVTAIT, jeigu smurtą artimoje aplinkoje patyrė vaikas, jis tapo smurto artimoje aplinkoje liudininku arba vaikas auga aplinkoje, kurioje smurtaujama;

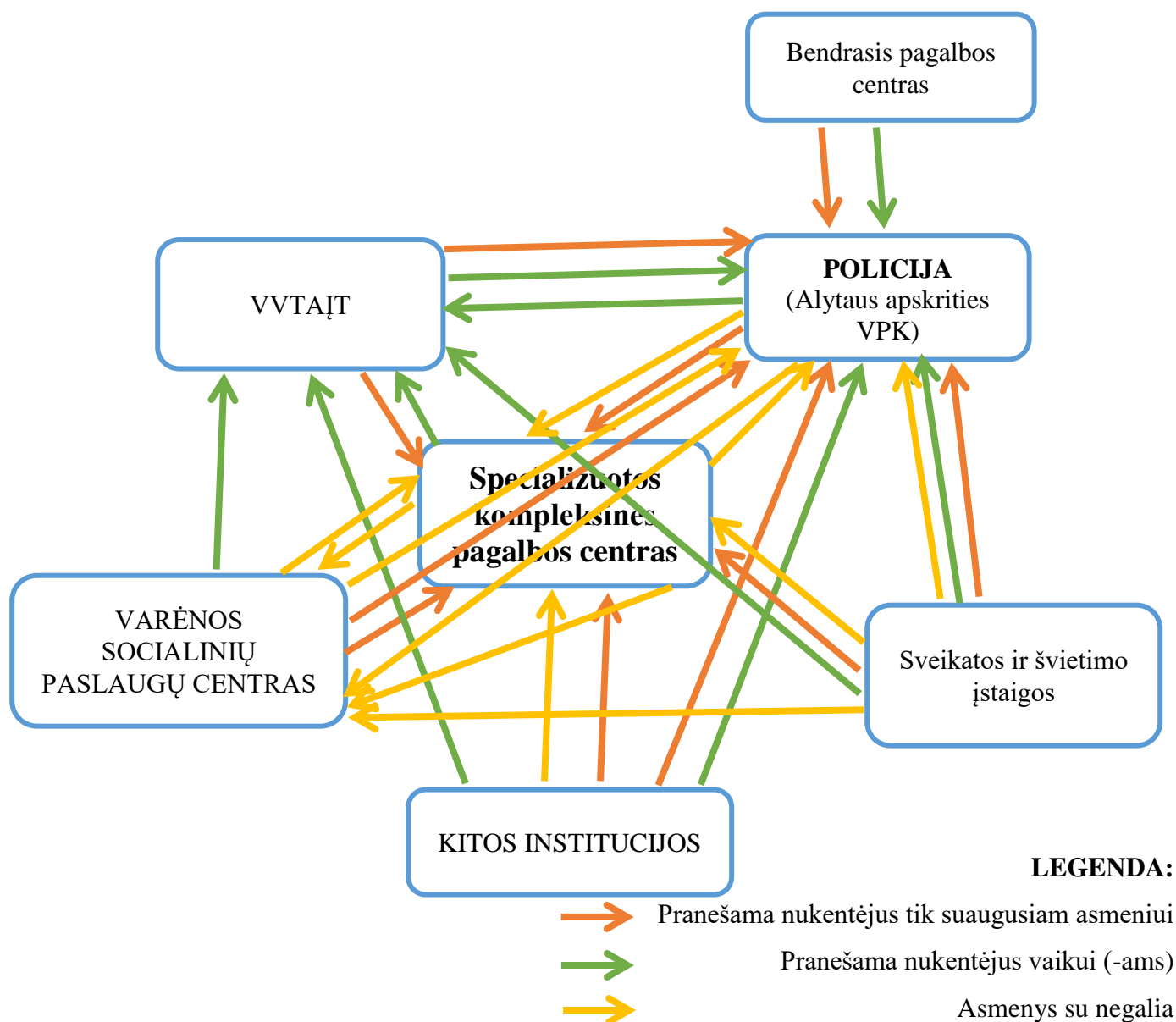
21.2. keičiasi informacija su kitomis institucijomis, esant poreikiui dalyvauja tarpinstituciniuose pasitarimuose;

21.3. pagal kompetenciją teikia pagalbą smurtą artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems ar smurtą patyrusiems asmenims;

21.4. vykdo smurto artimoje aplinkoje prevenciją bendruomenėje;

21.5. esant poreikiui, dalyvauja smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veikloje.

VI SKYRIUS INSTITUCIJŲ REAGAVIMO Į SAA ALGORITMAS (informacijos perdavimo schema)

VII SKYRIUS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS KOMISIJA

22. Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos (toliau – Komisija) tikslas – nagrinėti specializuotos kompleksinės pagalbos, socialinių paslaugų ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems ir (ar) smurtą artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ir (ar) smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims teikimo gerinimo

savivaldybėje klausimus, analizuoti, kaip savivaldybėje įgyvendinama apsaugos nuo SAA prevencijos ir pagalbos smurtą artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims, smurtą artimoje aplinkoje patiriantiems asmenims ir (ar) smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims politika.

23. Siekiant užtikrinti Komisijos veiklos viešumą ir sudaryti visuomenei galimybę susipažinti su Komisijos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, Komisijos veiklos nuostatai, institucinė ir personalinė Komisijos sudėtis (nurodoma pareigos, vardas, pavardė), darbotvarkė, nagrinėjami klausimai ir priimti sprendimai skelbiami Savivaldybės administracijos interneto svetainėje www.varena.lt.

24. Komisijos sudėtis, Komisijos funkcijos ir teisės, darbo organizavimas, nustatomi Savivaldybės mero potvarkiu.

VIII SKYRIUS

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJA IR STEBĖSENA

25. Koordinuotos ir kompleksiškos prevencijos priemonės yra nukreiptos į pagrindinių smurto artimoje aplinkoje skatinančių, palaikančių ir (arba) lemiančių veiksnių šalinimą.

26. Atsižvelgus į didesnę asmenų su negalia patiriamą smurto riziką, vykdant prevenciją:

26.1. užtikrinamas asmenų su negalia atstovų dalyvavimas prevencijai skirtose priemonėse (mokymuose, susitikimuose, diskusijose ir pan.);

26.2. į prevencinių priemonių turinį įtraukiama informacija apie asmenų su negalia patiriamo smurto specifiką;

26.3. informacija apie smurto atpažinimą, pagalbos galimybes prieinama žmonėms su negalia (naudojamas universalus dizainas, lengvai suprantama kalba, Brailio raštas, vertimas į gestų kalbą, kiti būdai perduoti informaciją asmenims su negalia patogiu būdu);

26.4. bendradarbiaujama su asmenų su negalia visuomeninėmis organizacijomis ir bendruomenėmis.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Šiame Apraše ir jo prieduose nurodyti asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 19 straipsnio nuostatomis.